

Geachte dames/heren,

De herinrichting van het Noordeinde met het Noordeindeplein is een project waarop de Voetgangersbeweging Nederland graag wil reageren. Onze opmerkingen hebben specifiek betrekking op de voetganger, op ruimte om comfortabel en obstakelvrij te lopen, rekening houdend met toegankelijkheid. Er zijn meerdere gerelateerde aspecten om een zo optimaal mogelijk voetgangersklimaat vorm te geven. In dit kader zullen we refereren aan de nota Voetgangersbeleid, die in september jl. door de raad is aangenomen en die naar wij aannemen kaderstellend is.

Afschot trottoirs

Op het dwarsprofiel is er een **verschil in het afschot aan de ene zijde 2% en aan de andere zijde 4%**. Onze aanbeveling is om aan beide zijden 2% aan te houden, aangezien veel mensen moeite hebben met een groter afschot. Onaangenaam om te lopen. In het algemeen bevelen we aan om een minimaal afschot toe te passen. Veel stoepen zijn veel te schuin en lopen daardoor oncomfortabel. Voor mensen met een hulpmiddel als een rollator, rolstoel of kinderwagen kan zo'n stoep zelfs onbegaanbaar worden.

Bestrating

Welke soort **klinkers** komen er precies? Zijn dat dezelfde als in de Breestraat en Haarlemmerstraat? Die zijn ok, maar ouderwetse gebakken klinkers zijn levensgevaarlijk bij gladheid.

Oversteek Rembrandtstraat

Bij een korte observatie van de **voetgangersstromen** op het Noordeinde, zie je als **eerste stroom** ter hoogte van de Rembrandtstraat grote groepen richting Weddesteeg gaan. Momenteel ligt daar een zebrapad met een IVA-oversteekpunt met een te steil afschot aan de oneven kant. De stoep is ter plekke erg smal en een relatief groot hoogteverschil moet worden overbrugd.

Op de tekening is niet zichtbaar is of hier **geleidelijnen** aanwezig zijn. Ook blinde mensen steken hier met hun hond de straat over. Als ze er niet zijn, dan zouden ze er wel moeten komen.

Verplaatsing ingetekende zebra

Op deze ontwerp-tekening is een zebrapad ingetekend tussen huisnummers 7 en 13. De stoep is daar even smal en een IVA-oversteekpunt zal daar ter plekke net zo onhandig zijn en niet kunnen voldoen aan het minimale afschot dat de Voetgangersbeweging voorstaat.

Onze suggestie aan de gemeente is om **de zebra nog iets meer te verplaatsen** in de richting van de Rembrandtstraat, zodanig dat hij aansluit op de looproute vanuit de Rembrandtstraat en het IVA-oversteekpunt aansluitend daarop de situeren.

Aanlichten zebra Noordeindeplein

Op de middenberm zullen bomen worden geplant. Hierdoor ontstaat het risico, dat de aanlichting van de zebra in het gedrang komt en onvoldoende effect heeft. Wij dringen erop aan dat de verlichting vrij blijft van de bladerkronen. Nog beter zou zijn geen hoge begroeiing te plaatsen zo dicht bij een zebrapad. Het zicht van de voetganger op de rijbaan, en van het rijbaanverkeer op de voetgangers die willen oversteken, moet niet belemmerd worden.

Verwijderen van hinderlijk geplaatste billboards

Op het Noordeindeplein (even zijde) staat een lantaarnpaal met een hinderlijk geplaatst billboard, juist op een versmalling in het trottoir. Een van de vele hinderlijk geplaatste uitingen van reclame. De obstakelvrije ruimte die hier is overgebleven bedraagt 45-60 cm. Dit staat in schril contrast met de 180 cm brede trottoirs die de gemeente volgens zijn Voetgangersnota ambieert. Met weinig moeite kan op deze locatie ruimte worden gewonnen door dit **billboard te verwijderen** of op minimaal 2.15 m hoogte te plaatsen. Zie afb. 1.

Afb. 1. Billboard bij oversteek Noordeindeplein

Afb. 2. De stoep langs het smalle deel Noordeinde, even zijde.

Bovenstaande foto (afb. 2) geeft het vrijwel permanente beeld weer van de stoep langs het smalle deel van het Noordeinde, aan de even zijde. Dit stoepje is 4,5 tegel x 30 cm = 135 cm breed. Het mag duidelijk zijn dat er voor voetgangers hier geen plaats is. Zij moeten uitwijken naar de rijbaan, of oversteken.

De stoep langs de oneven zijde

Een **tweede grote stroom voetgangers** loopt aan de oneven kant van het Noordeinde, dat tussen Rapenburg en Rembrandtstraat bijzonder smal is, en waar diverse restaurantjes gevestigd zijn. Typisch ook zo'n route waarbij men met regelmaat via de rijbaan moet lopen vanwege lossen/laden, uitstallingen, onderhoudswerkzaamheden etc.

Voetgangers, ook mensen met kinderwagen of loophulpmiddelen, kunnen op het Noordeinde dus zelden lopen op de ruimte die oorspronkelijk voor hen is gereserveerd. Door geparkeerde fietsen en laden/lossen moeten zij telkens uitwijken naar de voor hen onveilige rijbaan.

Hinderlijk geplaatste fietsen

Momenteel ontbreekt een uitdrukkelijk **fietsparkeerverbod** op de stoep. De gemeente zou dat zo spoedig mogelijk moeten invoeren. Volgens de APV kan B&W hiervoor gebieden aanwijzen, zoals ook rond Leiden Centraal gedaan is. Een fietsparkeerverbod op het Noordeinde is absoluut noodzakelijk. Met een lik-op-

stukbeleid voor overtreders, en indien noodzakelijk het weghalen van fietsen als het hinder of gevaar oplevert. Op een druk belopen stoepje van 130-160 cm lijkt ons dat evident.

Fietsparkeren

Het **smalle deel** van het **Noordeinde** is echt een probleem voor het al het verkeer dat daar doorheen moet. De smalle stoepen moeten daar echt **blokkadevrij** zijn. De gemeente zal op zoek moeten naar ruimte voor fietsenstallingen. Intensieve handhaving is dringend gewenst.

Fietsparkeren op Oude Varkenmarkt en/of Rapenburg is misschien een prima oplossingsrichting, maar belangrijker is het halfjaarlijks **opruimen van weesfietsen**. Dat geldt o.i. niet alleen voor het Noordeinde, maar ook voor andere straten met veel studentenwoningen. Elke investering in fietsparkeren is weggegooid geld als weesfietsen niet worden opgeruimd.

Laden en lossen

Er wordt in het plan niet gesproken over een oplossing voor het **laden en lossen** op het smalle deel van het Noordeinde; daar zit aardig wat horeca. Laden en lossen mag niet op de stoep, maar dit verbod wordt doorlopend overtreden en is daarmee een wassen neus. Dat verbod dus verlengen. De gemeente moet hierop ook strikt handhaven en ondernemers duidelijk maken dat laden/lossen op de stoep onmiddellijk wordt beboet.

Venstertijden laden en lossen en Oude Varkenmarkt

Wij suggereren een systeem uit te werken met venstertijden voor laden en lossen op vaste plekken waar iets meer ruimte is, bv. ter hoogte van de Oude Varkenmarkt. Leveranciers kunnen vandaar de goederen met kleiner vervoer, zoals een steekkarretje, naar de bedrijven brengen.

Tweerichtingsverkeer over 'enkel spoor' met uitbreiding van trottoir aan de oneven zijde

Om meer ruimte te creëren voor het lopen en tevens de bereikbaarheid van dat deel van de binnenstad voor gemotoriseerd verkeer te garanderen, stellen wij ons voor de bussen om en om door het smalle deel van het Noordeinde te laten rijden. Tweerichtingsverkeer over als het ware enkel spoor gereguleerd door verkeerslichten bv. hoekje Kort Rapenburg en aan de andere kant bv. Noordeindeplein.

Hierdoor kan er noodzakelijke ruimte worden vrijgemaakt om toe te voegen aan het trottoir aan de oneven zijde. Want zoals het nu op de tekening staat, is een variabele stoep van 130-160 cm niet echt het bewijs dat de **voetgangers** het vertrekpunt zijn geweest in dit ontwerp, maar feitelijk wederom de **restruimte** krijgen. Dat is niet van de toekomst en niet volgens de mobiliteitsambities van de gemeente waarin de langzame vormen van het verkeer meer en meer op de voorgrond zullen treden.

Het verbrede trottoir dat bij het nemen van deze maatregelen zal kunnen ontstaan, dient prominent aan de voetganger te worden toegewezen en **absoluut obstakel- en terrasvrij** te blijven.

Voetgangers zijn ook verkeer; zij hebben recht op veilig lopen.

Wij treden graag in overleg met u om nader op onze suggesties in te gaan.

Vanuit Voetgangersbeweging Nederland,

W.J. Lubbers, penningmeester

P.A. de Kok, secretaris

info@voetgangersbeweging.nl